

Cirkulärnr: 1993:170
Diariennr: 1993:2233
Handläggare: Agneta Lefwerth
Avdsek: J Civilrätt
Datum: 1993-11-11
Mottagare: Gemensam kommunadministration
Inköp
Industri/Näringsliv
Rubrik: Den nya konkurrenslagen
Bilagor: PM 1993-11-03, Den nya konkurrenslagen

Handläggare
Agneta Lefwerth

1993-11-11

Gemensam kommunadministration
Inköp
Industri/Näringsliv

Den nya konkurrenslagen

En ny konkurrenslag trädde i kraft den 1 juli 1993 (SFS 1993:20). Till detta cirkulär bifogas en PM som redogör för de viktigaste bestämmelserna i den nya lagen. Det bör bl. a. observeras att avtal eller avtalsvillkor som avser samverkan mellan företag och som är förbjudna enligt den nya lagen är ogiltiga, och att missbruk av dominerande ställning är olagligt. De påföljder som kan komma ifråga är vite, konkurrensskadeavgift och skadestånd. Detta gäller även sådana avtal respektive förhållanden som förelåg när lagen trädde i kraft. Lagen är försedd med övergångsbestämmelser som bl.a. medför att några sanktioner inte blir aktuella förrän efter den 31 december 1993. Därigenom får företagen möjlighet att anpassa sig till de nya reglerna.

Den nya konkurrenslagen utgår från andra principer än den gamla lagen och det är därför osäkert hur praxis kommer att utvecklas. I vilken utsträckning en kommun är att betrakta som företag enligt den nya lagen går därför inte heller att med säkerhet bedöma. Gränserna är omstridda och har inte utvecklats i praxis. Det bör emellertid enligt vår mening vara helt klart att kommunerna är företag när man driver näringsverksamhet inom de ramar som anges i 2 kap 7 § kommunallagen. Vidare är det helt klart att myndighetsutövning faller utanför. I kommentaren till konkurrenslagen framgår dessutom att det torde "finnas en hel del verksamheter som kommuner och landsting har att ombesörja men som varken utgör näringsverksamhet eller myndighetsutövning. Service i offentligt rättsliga former, t.ex. inom ramen för sjukvård, åldringsvård och skolväsen, är exempel på detta." (Kenny Carlsson m.fl., Konkurrenslagen och EES-avtalets konkurrensregler s.39.)

Konkurrensverket uttalade sig i ett fall där ett bolag klagat över kommunens subventioner till ett hotell vars verksamhet bedrevs i en av kommunen ägd fastighet. Subventionen utgjordes av ett förmånligt hyreskontrakt. Konkurrensverket ansåg att det var olämpligt att kommunen lämnade subvention på detta sätt eftersom det innebär risker för att konkurrensen på hotell- och

konferensmarknaden på orten med omnejd snedvrids. Konkurrensverket ansåg att det inte var uteslutet att kommunens subventionering omfattas av den nya konkurrenslagen, men konstaterade att verket med hänsyn till lagens övergångsbestämmelser inte hade anledning att företa någon utredning. För att resultatet av en sådan utredning skulle leda till att konkurrenslagen är tillämplig krävs att kommunen anses vara företag vid upplåtelse av nyttjanderätt till fast egendom.

Konkurrensverket har i ett annat fall som avser etableringshinder vid dagligvaruhandel uttalat att kommunen vid försäljning av kommunalt ägd mark torde vara att anse som företag i den nya konkurrenslagens mening. I detta fall hade kommunen ännu inte fattat något beslut om markförsäljningen varför Konkurrensverket inte utredde frågan närmare utan avskrev ärendet efter att ha lämnat några allmänna synpunkter.

Kommunförbundet har i olika sammanhang påtalat att den kommunala självstyrelsen och den kommunala verksamhetens speciella förutsättningar måste beaktas. Så har också önskemål om en djupare analys av i vilka sammanhang kommunen skall vara att anses som företag efterlysts. Vi delar t.ex. inte Konkurrensverkets ovan redovisade uppfattning om att kommunen alltid torde vara företag vid försäljning av fast egendom. Kommunen är troligen företag vid vissa fastighetsförsäljningar, såsom vid försäljning av gruppbebyggelse till enskilda, medan kommunen i de flesta andra fall i princip inte torde vara att anse som företag.

Kommunförbundet har i cirkulär 1993:101 påtalat att samverkan på bostadsförmedlingsmarknaden kan komma att anses begränsa konkurrensen på denna marknad.

Vi rekommenderar en översyn av verksamheten och befintliga avtal i syfte att undvika kollision med de nya konkurrensreglerna.

Frågor med anledning av detta cirkulär kan ställas till
Agneta Lefwerth, tfn 08-772 44 43, Ulf Palm, tfn 08-772 44 32 eller
Hans Ekman, tfn 08-772 44 37.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET

Juridiska avdelningen

Curt Riberdahl

Agneta Lefwerth